

Furesø Kommune  
Center for By, Miljø og Erhverv  
Stiager 2  
3500 Værløse  
Sendt pr. mail til: [bme@furesoe.dk](mailto:bme@furesoe.dk)

Furesø, den 22.2.2014

## **Kommentarer til forslag til Spildevandsplan 2014-2017, Furesø Kommune.**

**DN Furesø har med interesse læst forslaget til spildevandsplan for den kommende periode med henblik på, hvordan vandplanen implementeres. Vi har imidlertid ikke umiddelbart kunnet læse af planen, hvordan den opfylder vandplankravene. DN Furesø vil derfor opfordre til, at det meget tydeligt indskrives i planen, hvordan spildevandsplanen opfylder vandplankravene, både hvad angår udlederkrav og tidsplan for iværksættelse.**

Forslaget til spildevandsplan indeholder en gennemgang af kendskabet til det eksisterende afløbssystem, men planen har meget få konkrete tiltag og bærer præg af, at det foreliggende vidensgrundlag er meget mangelfuldt.

Tilstanden i over 50 % af kloaksystemet er ukendt, og tilstanden vurderes at være slidt i en stor del i bymiljøet, hvor kloaksystemet er godt 50 år gammelt. Der er derfor et stort behov for at skabe et overblik over tilstanden af bl.a. kloaknettet for at tilrettelægge relevante indsatser for at nedbringe forureningen af vandløb og søer mv. (Afsnit 4.2).

Spildevandsplanforslaget indeholder ikke særligt konkretiserede forslag om forøget overvågning af større udløb fra kloaksystemet og inspektion af kloaknettet ved TV undersøgelser. M.h.t. vandkvaliteten nævnes, at den skal være udmærket ved de 4 badesteder i kommunen, at grundvandsressourcerne skal beskyttes, at "der skal arbejdes hen imod" at borgere og erhverv "så vidt muligt" tilbageholder regnvand lokalt, og at risikoen for oversvømmelser ikke må overstige 1 gang pr 5 år i separatkloakerede områder og 10. år i fælleskloakerede områder. Der siges dog meget lidt konkret om, hvad situationen er på nuværende tidspunkt eller om hvad, hvorfor, hvordan og hvornår kommunen vil gøre noget konkret for at opfylde de ikke særligt velbeskrevne eller veldefinerede mål.



Forslaget til spildevandplan indeholder nogle fornuftige men ikke særligt konkrete overordnede målsætninger, og er i virkeligheden mere en række generelle hensigtserklæringer end en egentlig plan med konkrete tiltag. Fx nævner forslaget, at mht. kloakvedligeholdelse er den i op til 40 % er dårlig, og at der altså er et efterslæb, som det er nødvendigt at få et øveblik over. Det siges også "at det ikke er muligt inden vedtagelse af denne spildevandsplan, at fremkomme med konkrete projekter til klimatilpasning, der kan indarbejdes i denne plan".

Det er ud fra planforslaget ret åbenbart, at spildevandsområdet – bortset fra etablering og drift af de to renseanlæg i kommunen - desværre har haft megen ringe prioritet hidtil, men planen indeholder desværre ikke delplaner, der konkret kunne vise, at nedbringelse af forurening fra spildevandet til vandløb og søer vil få en højere prioritering i fremtiden. Dette finder DN meget beklageligt.

**DN Furesø mener, at der skal opstilles konkrete målbare mål for de lokaliteter, hvor det fx ønskes at nedbringe overløb fra fælleskloakerede områder til søer og vandløb. De fælleskloakerede overløb udgør et stort problem, fordi spildevandet her indeholder en blanding af urensset spildevand fra industri og husholdninger og så regnvand. Den slags udledninger er særligt forurenende. Kommunen bør fastsætte konkrete mål for, hvor mange overløb og m<sup>3</sup>, der accepteres af den slags udledninger årligt, Af særlig prioritet er de udledninger, hvor der er størst beskyttelsesinteresser, og de der bidrager med størst forurening (fx målt i f t vandvolumen, næringsstof- (COD, N, P) og bakterie-belastning (fx E. coli). De enkelte målsætninger for de forskellige overløbsudløb fra fælleskloakerede områder bør begrundes i forhold til sårbarhed og den kvalitetsmålsætning, der er fastlagt i de vedtagne vandplaner for det modtagende vandsystem, (sø eller vandløb).**

Da de konkrete mål ikke er formuleret i spildevandsplanen, er der desværre en meget reel sandsynlighed for, at høringsretten af de tiltag, som et ordentlig spildevandsplanforslag burde indeholde, i realiteten bliver offentligheden berøvet, idet fx det acceptable forureningsniveau (antal og mængden af spildevandsudledninger fra diverse udløb og andre væsentlige prioriteringer af indsatserne), foreslås besluttet internt inden for planperioden uden offentlig høring. DN opfordrer til, at spildevandsplanforslaget ændres, så planen tilkendegiver, at offentligheden efterfølgende vil få de forslag om tiltag i høring, der udarbejdes inden for planperioden.

Eksempelvis vil en række bassiner i planperioden "blive gennemgået mht. funktion og kapacitet. Renoveringer og nødvendige udbygninger vil blive udført i planperioden". Det er her skjult for offentligheden, hvad der konkret menes med "nødvendig". Er det en nødvendig udbygning, at der kun sker udledning af spildevand til naturen, hver tredje måned, halvårligt eller hver fx 2. eller 5. år? Er det ligegyldig hvor denne udledning finder sted osv.?

Forslaget til generelle servicemål, at det accepteres at regnvandskloakker fyldes til dæksler hvert 5. år og fælleskloakker fyldes tilsvarende hvert 10. år, er generelle landsdækkende servicemål, og det er de eneste konkrete servicemål nævnt i planen for spildevandssystemet!

**DN Furesø mener, at kan kommunen på nuværende tidspunkt på grund af mangelfuldt vidensgrundlag ikke konkretisere servicemålene kvantitativt og detaljeret mht. miljøet, der kunne lægges til grund for bl.a. udbygning af forsinkelses**



**bassiner for overløb fra ikke mindst fælleskloakerede områder, så bør mål og indsatsforslag i høring, når de er formuleret. Med konkrete miljømål menes bl.a. accepteret antal af årlige overløb og årligt accepteret overløbsvolumen (m<sup>3</sup> og %) og -belastning.**

## **Andre bemærkninger**

### **Kloakvedligeholdelse og fornyelse.**

Afsnit 4.2.2:

"Forsyningen udarbejder en handlingsplan for kloakfornyelse for at vurdere, om tilstanden er god eller dårlig". Dette er et eksempel på, hvor ukonkret planforslaget er.

**DN Furesø mener, at det klart bør fremgå, hvornår forsyningen har til hensigt at fremlægge en plan for kloakvedligeholdelse og fornyelse.**

### **Regnvandsbassiner/ oprensning af småsøer.**

Det er i planforslaget nævnt, at mange af kommunens regnvandsbassiner i virkeligheden er oprindelige, naturlige søer. På bunden af regnvandsbassiner ophobes stof fra oplandet, indeholdende bl.a. olie og tungmetaller. Almindelige dimensionerede regnvandsbassiner skal oprensnes ca. hvert 30 år. Tilstanden af disse søer, det spildevandstekniske oprensningsbehov eller dertilhørende oprensningsplan, er ikke nævnt.

**DN Furesø mener, at den endelige spildevandsplan bør indeholde en beskrivelse af tilstanden af regnvandsbassiner/småsøer, oprensningsbehovet og en oprensningsplan. Alternativt, hvis det nuværende vidensgrundlag er for ringe, bør planen indeholde en plan for, hvornår disse oplysninger vil blive fremlagt til offentlig høring sammen med forslag om passende indsatsforanstaltninger (indbefattet en tidsplan for indsatsernes iværksættelse).**

Det står i planen, at søerne fortsat kan benyttes under hensyntagen til den hydrauliske belastning, (side 10 2. afsnit).

**DN Furesø mener, at stofbelastningen er af væsentlig større betydning for søerne end den hydrauliske belastning. Forvaltningen bør derfor inddrage dette.**

Disse forhold har DN's særlige bevågenhed, fordi søerne sandsynligvis nu er blevet forsøgt omdefinert fra naturlige søer til kloaktekniske anlæg. Men søerne her er jo oprindelige, naturlige søer og derfor beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3. Søerne bør i det mindste oprensnes regelmæssigt på et tidspunkt, hvor dyre- og planteliv ikke skades (i det tidlige efterår).

**DN mener, at der bør opstilles konkrete servicemål mht. regelmæssig oprensning af søer i regnvandssystemet. Der bør laves en plan for undersøgelse af oprensningsbehov, og derefter en oprensningsplan med udgangspunkt i servicemålene. Oprensningsplanerne bør i offentlig høring.**



## Udløb fra fælleskloakerede områder

Bilag 2 i spildevandsplanforslaget er udløbskort og det skema, hvor forsyningen har vist udløbene til søer og vandløb i de forskellige dele af Furesø Kommune samt opgjort andre detaljer, så som hvor ofte der udledes samt hvilke årlige mængder vand, COD (organisk materiale), kvælstof (N) og fosfat (P).

Her er det væsentligt at se på antallet af årlige udløb fra fælleskloakken (der er således angivet i skemaets kolonne 7: OV og FB). De fem overløb: F-U7, F-U8, F-U1, 11AF201, 40XF202 har hhv. 18, 26, 5, 10 og 16 årlige udledninger af en blanding af urensset spildevand og regnvand til Farum sø og Furesø på tilsammen 67.700 m<sup>3</sup> spildevand.

**DN mener, at overløb fra fælleskloakken til Farum Sø og Furesø åbenlyst sker alt for ofte og med for store mængder. 26 gange årligt er hver 14. dag i gennemsnit. Det er et tydeligt tegn på, at vi har underdimensioneret fælleskloakeret system med for ringe bufferkapacitet i de nuværende forsinkelsesbassiner, der er nødvendige i perioder med kraftig nedbør eller pludseligt tøvejr**

*DNs bemærkninger:*

- 1. Af 22 overløbssteder fra fælleskloakken til naturen har man jfr. spildevandsplanforslagets bilag 2 kun konkrete mål for mængden af overløbsspildevand ét sted, V-U1 til Tipperup Å, hvor der vil spares 800 m<sup>3</sup>/år. Det er alt for uambitiøst.*
- 2. Det bør konkret beskrives, hvordan overløbene reduceres, og der skal inden renovering gennemføres opstilles miljømål. Sådanne mål kan fx være overløb 1 gang hvert år, hvert andet, hvert tredje, fjerde eller femte år, alt efter recipientens følsomhed.*
- 3. Indsatsforslagene, som bør indgå i sådanne kommende mere konkrete planer, bør tage udgangspunkt i hvor følsomme de modtagne vandsystemer er, hvordan disse er miljøkvalitetsmålsat i de vedtagne vandplaner, samt hvor stor effekt på miljøtilstanden de foreslåede indsatser skønnes at få. Disse mere konkrete spildevandsplaner bør i offentlig høring.*
- 4. Noget helt andet, der ikke står om i planforslaget, som ofte er et problem, er fejkoblinger af spildevand på regnvandsledningerne. Vil forsyningen gøre en indsats her? (Forsyningen har i spildevandsplanforslaget anført, at man vil gøre en indsats for uvedkommende regnvand på spildevandsledningerne). DN mener at fejkoblede spildevandstilslutninger på regnvandssystemet også bør prioriteres og undersøges. Udarbejdelse af en plan og tiltag, som kommer i høring, bør indgå.*
- 5. Sidst men ikke mindst foreslår DN en særlig akut konkret indsats som særlig hastende prioritet: at forsinkelsesbassinet før udløbet af overoverløbs-udledning (F-U7) fra det gamle /forhenværende renseanlæg v. Farum Sø (ved St. Hansbålplassen/ Fredtofteparken) udbygges til et væsentligt større volumen end det har tilfældet i dag.*

Dette udløb havde i 2012 18 gange overløb af fælleskloakeret spildevand og i alt en udledning på 49.000 m<sup>3</sup> (med næsten 6 t COD, knapt et halvt tons N og 123 kg P). "Rensningen" består alene af et neddykket bassin afløb og en rist! Der er et forbassin på 800 m<sup>3</sup>, men det er jo for lille med det antal årlige overløb - som blot p.g.a. klimaforandringerne kan forventes at blive hyppigere. Her indeholder spildevandsforslaget ingen plan eller hensigtserklæring om at forbedre noget, selvom denne udledning markant er den største overløbsudledning af fælleskloakeret spildevand i hele kommunen.



Dette udløb giver et større årligt overløbs-udløb til Farum Sø end alle andre tilsvarende overløbsudløb til samtlige søer og vandløb i hele Kommunen (de udleder tilsammen godt 30.000 m<sup>3</sup> urensset overløbsspildevand fra fælleskloakerede områder).

Der kan laves en sammenligning, der viser, hvor specielt forurenende denne udledning, er. Udledningen indeholder nemlig mere end halvt så meget kvælstof og fosfat som den 9 gange større udledning af rensset spildevand fra renseanlægget i Stavnsholt. Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at Stavnsholt renseanlæg står for stort set al spildevandsrensning i Farum. Så ikke kun Farum Sø men også Furesø og hele Mølleå systemet ville blive væsentligt mindre næringsstofbelastet, hvis et større forbassin blev etableret for at nedbringe de nuværende overløbsudledninger fra det ovenfor nævnte udløb i Farum Sø med fælleskloakeret spildevand.

Lidt overraskende indeholder spildevandsplanen en ret ukonkret hensigtserklæring om først at undersøge og evt. senere forbedre situationen m.h.t. afløbet ved Doktorbugten (F-U8). Forslaget om indgreb er umiddelbart lidt overraskende, fordi dette udløb trods dets hyppige overløb bidrager med ca. 15 gange mindre kvælstof og fosfat end ovenfor nævnte spildevandsudløbet neden for bålpladsen/fredtofteparken (FU7). DN går ud fra, at årsagen til forslaget om evt. at overveje indgreb her er, at den nuværende udledning ud i søen sker v.h.a. en kort spildevandsledning og a.h.t. ønske om at undgå bakteriebelastning af den nyanlagte badestrand i Doktorbugten. Udledningen ved Doktorbugten er også fælleskloakeret, havde 26 gange overløb i 2012, af 3000 m<sup>3</sup> vand med COD 360 kg, N: 30 kg, P: 8kg; dvs. endnu dårligere fungerende forbassin end udledningen ved bålpladsen (F-U7) – men ca. 15 gange mindre forureningsbidrag af urensset fælleskloakeret overløbsspildevand end den største af denne værste type overløbsudledning i Kommunen – nemlig den ved bålpladsen – som planen ikke angiver, man vil gøre noget ved! Det er værd at bemærke, at der kun er ca. 500 meter mellem de to udløb til Farum Sø.

Af spildevandsplanforslaget p. 27 tabel 7 fremgår, at Farums Søes tilstand er "moderat" (nok alene målt på klorofyl, dvs. eutrofieringsgrad alene bedømt på baggrund af planktonalgeforekomst) men at "kravet til vandplanen 2010-15" er "God". Med andre ord informerer spildevandsplanforslaget om, at den nuværende eutrofieringstilstand i Farum Sø IKKE er som målsat / krævet i flg. vandplanerne. Og det samtidig med, at det IKKE angives i spildevandsplanforslaget, at man har tænkt sig at gøre noget for forbedre tilstanden ved at mindske den formentlig langt væsentligste kilde til at dette krav eller mål ikke er opfyldt, nemlig gennemførelse af en udbygning af forbassinet før udløb F-U7. Dette ville kunne mindske overløbshyppigheden og dermed udledningerne af denne meget væsentlige forureningskilde for Farum Sø – og dermed også Furesø, hvor der jo ellers er gjort meget for at mindske specielt fosfatbelastningen (jfr. fosfatfældningen på Stavnsholt renseanlæg og restaureringsprojektet af Furesø).

**DN beder altså Kommunen om at genoverveje planforslaget hvad angår tiltag til overholdelse af vandplanens krav til økologisk vandkvalitet i Farum Sø, og konkret at komme med et forslag om så hurtigt som muligt at undersøge, hvordan fx. en forøgelse af kapaciteten af forbassinet før dette overløbsudløb F-U7 med fælleskloakeret spildevand kunne mindske forureningsbelastningen (både med N, P,**



**COD og E. coli) - og at den derudover indeholder et forpligtende tilsagn (inklusive en tidsplan) for derefter at få iværksat passende indgreb.**

### **Stavnsholt Renseanlæg**

Der skal bruges 2,7 mio. kr. i 2014/15 på at lave en længere udløbsledning fra Stavnsholt Renseanlæg for at få udledningen længere væk fra land for at øge fortyndingen mht. de badende i Furesø, (side 15).

DN går generelt imod en sådan "det forlængede rørs strategi" - ligesom DN er imod holdningen om, at "dilution is the solution of pollution". Fortynding er normalt en dårlig løsning på et forureningsproblem i et så lukket system som Furesø, og miljømyndigheder plejer principielt ikke at acceptere fortynding som en løsning på et forureningsproblem for at nå ned under en grænseværdi. Naturstyrelsen beskriver dette princip for forurenende stoffer i bl.a. følgende:

*Fra Udledninger og miljøkvalitetskrav, Naturstyrelsen*

*"En blandingszone kan udpeges omkring et udledningspunkt, når koncentrationen af et eller flere stoffer i udledningen er højere end de relevante miljøkvalitetskrav, således at disse krav ikke kan overholdes i umiddelbar nærhed af udledningspunktet. Det forudsættes, at udledningen af forurenende stoffer forinden er nedbragt mest muligt gennem anvendelse af bedste tilgængelige teknik, jf. bekendtgørelsen § 13."*

(kilde: [http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vand-i-hverdagen/Spildevand/Udledninger\\_miljoekvalitetskrav/](http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vand-i-hverdagen/Spildevand/Udledninger_miljoekvalitetskrav/) )

**DN mener at en længere ledning til 2,7 mio. kr. fra Stavnsholt Renseanlæg for at forbedre badevandskvaliteten ved fortynding er en dårlig idé. DN er imod strategien om at prøve at fortynde sig ud af et forureningsproblem. Det heller ikke lovligt, med mindre BAT er anvendt først jævnfør det i ovenfor anførte. DN beder om indsigt i, hvilken type forureningskomponent der ligger til grund for spildevandsforslaget for så vidt angår den længere ledning fra Stavnsholt rensningsanlæg samt hvad det øvrige grundlag for beslutningen er, samt hvilke teknologier der har været overvejet (ud over den længere ledning som i øvrigt ikke er en rensningsteknologi). Hvis det er badevandskvaliteten specielt i Furesø bad (Marinaen) handler det om udledning af bakterier og bakterieantal. **Har et UV-anlæg været overvejet?** (Det fortynder ikke, men renser problemet). Hvis det er metaller og miljøfremmede stoffer, hvilke stoffer er det så i givet fald, og hvilken kildeopsporing og hvilke vurderinger er der foretaget?**

### **Kloakreovering**

Forslaget til spildevandsplan anfører, at kendskabet til kloaknettes tilstand er meget ringe, men at det skønnes, at 30-40 % forventes at være i dårlig eller mindre god tilstand. Planforslaget anfører derfor, at der skal gennemføres undersøgelser af kloaknettets tilstand, og derefter vil "Furesø Egedal Forsyning A/S i samarbejde med Furesø kommune udarbejde en langsigtet plan for opfyldelse af serviceniveau i fremtiden". Det anføres også, at "planen vil beskrive, hvordan kloakreoveringen skal forløbe teknisk, tidsmæssigt og økonomisk". Dette skal ses i sammenhæng med de nye udfordringer der vil ske p.g.a. de forventede klimaændringer, som vil medføre hyppigere og voldsommere skybrud og dermed større risiko for overbelastning af kloaknettet med oversvømmelser og overløb af urensset regnvand blandet med spildevand til søer og vandløb.



Desværre er planforslaget også her helt ukonkret – og ovennævnte forhold anføres under overskriften "perspektivperioden 2017-40".

**DN mener, det er vigtigt, at de lovede kloakinspektioner for at afdække kloakkernes tilstand gennemføres hurtigt specielt i de områder, hvor tilstanden forventes at være ringe/dårlig. Offentligheden bør dernæst inddrages i de renoveringsplaner, der påtænkes. Man bør i den sammenhæng også endnu mere aktivt fra Kommunens side tilskynde borgerne og erhvervene til at gennemføre endnu bedre regnvandshåndtering, så regnvand også i de ældre bebyggelser i højere grad nedsives lokalt.** Fx kunne man passende i den kommende periode starte en kampagne fra Kommunens side om bedre regnvandshåndtering, hvor man opfordrede borgerne til at komme med forslag til, hvordan man kunne forbedre kommunens regnvandshåndteringsstrategi herunder forslag til ændringer af diverse regler.

Et par eksempler:

- 1) Hvis en husejer anlægger en faskine og afleder alt tagvand fra sit hus dertil, får han i dag et nedslag i vandafledningsafgiften – men for en del huse er det kun praktisk muligt at aflede tagvandet fra den ene side. Der fås i dag intet nedslag i vandafledningsafgiften, hvis der kun afledes tagvand fra den ene side af huset, selvom vandmængden der afledes til kloakken er halveret.
- 2) Hvilke muligheder er der i de eksisterende bydele for at aflede regnvand til lokale småsøer / damme (eller evt. temporære vådområder i haver og parker). Hvilke barrierer er der p.t. i forhold til nuværende regler. Kunne nogle af disse ændres?

Men venlig hilsen  
På vegne af foreningen



Lisbet Heerfordt  
Farumgårds Alle 11  
3520 Farum  
Mail: furesoe@dn.dk